

Till Socialdepartementet
Diarienummer Dnr S2020/02826/FS

Stockholm 2020-08-10

Apotekarsocietetens remissvar kring ”Delbetänkandet Hälso-och sjukvård i det civila försvaret – underlag till försvarspolitisk inriktning (SOU2020:23) (Dnr S2020/02826/FS)

Apotekarsocieteten är en ideell förening med 5 200 medlemmar och vars stadgar godkänts av regeringen. Föreningens syfte är att verka för en bra utveckling och användning av läkemedel. Medlemmarna återfinns inom hela läkemedelskedjan från tidig forskning, utveckling, kvalitet, tillverkning och användning och representerar olika professioner i denna kedja. För att uppnå en bra utveckling och användning av läkemedel främjar Apotekarsocieteten kunskaps- och kompetensutveckling inom läkemedelsområdet.

Mot bakgrund av detta lämnar vi följande remissvar där fokus ligger på de delar som avser beredskapen kring läkemedelsförsörjning.

Nationellt sammanhållet system för lagerhållning av läkemedel

Apotekarsocieteten stödjer utredningens bedömning att det finns ett stort behov av ett nationellt sammanhållet system för lagerhållning av läkemedel i Sverige. Vidare stödjer Apotekarsocieteten förslaget om de fyra beskrivna nivåerna för att uppnå detta.

I tillägg till de beskrivna bakomliggande orsakerna till läkemedelsbristerna vill vi lyfta att det även föreligger brister i kommunikation och samverkan mellan aktörerna i olika delar av läkemedelsfältet. En ytterligare problematik som Apotekarsocieteten vill understryka är att låga priser för vissa läkemedel kan vara bra för en del i kedjan, men är ingen garanti för låg sammantagen kostnad för vården och samhället i stort. Generikasystemet har i vissa fall lett till lönsamhetsproblem för tillverkare vilket resulterat i tillgänglighetsproblem för svensk sjukvård. Detta är fallet exempelvis inom antibiotikaområdet, där vissa äldre läkemedel har ett mycket högt värde för vården, men som inte avspeglas i deras pris, vilket lett till minskad lönsamhet i att producera och leverera vissa av dessa läkemedel till Sverige.

Mot denna bakgrund vill Apotekarsocieteten understryka vikten även av andra åtgärder mot läkemedelsbrister i fredstider, såsom nya ersättningsmodeller, ökad centralisering av läkemedelsinköp och nya avtalsformer som innebär både volymåtagande och leveransgarantier (gällande rekvisitionsläkemedel). Kopplat till detta finns det även ett behov av integrerade datasystem som kan balansera utbud och efterfrågan nationellt, samt oberoende plattformar som kan underlätta samverkan mellan alla berörda parter i läkemedelsförsörjningskedjan och användningen.

Ekonomiska konsekvenser av ökad lagerhållning av läkemedel

I delbetänkandet beskrivs olika kostnadsberäkningar för att upprätta ett sammanhållet system för lagerhållning. I detta sammanhang vill Apotekarsocieteten lyfta att det idag uppkommer omfattande kostnader på olika ställen i kedjan som ett resultat av aktuella läkemedelsbrister och att dessa skulle behöva kartläggas. Kostnaderna för detta bör synliggöras för att motivera behovet av de investeringar som behövs för infrastrukturer, kompetenser och lager.

Ökad hemberedskap

I delbetänkandet föreslås vikten av den enskildes ansvar för viss lagring av aktuella läkemedel i hemmet, och att MSB ska ha ett informationsansvar beträffande detta. Apotekarsocieteten bedömer att apoteken är mycket lämpliga samarbetspartners i ett sådant uppdrag. Dels därför att apoteken når ut till en stor andel av befolkningen, dels för att närheten till lämpliga läkemedel vid informationstillfället skulle gynna budskapets genomslagskraft.

En viss risk för hamstring kan förekomma, men de erfarenhet som finns från pågående covid-19 situation, visar att detta har kunnat hanteras genom information samt tillfälligt ändrade föreskrifter från Läkemedelsverket.

Apotekarsocieteten vill understryka vikten av att de patienter som får sina läkemedel dosdispenserade även måste få samma möjlighet till utökad hemberedskap.

Nordisk tillverkningsberedskap

Apotekarsocieteten bedömer det som mycket viktigt att det arbete som utredningen föreslår kopplat till Nordisk tillverkningsberedskap startar snarast möjligt, samt att Sverige går vidare med en nationell tillverkningsberedskap i det fall ett nordiskt samarbete inte är möjligt eller bedöms ta för lång tid.

Den infrastruktur, erfarenhet och kompetens som finns inom ramen för APL (Apotek Produktion och Laboratorier) bör tillvaratas i detta sammanhang även om det även finns andra aktörer som kan ingå i denna typ av nationellt strategiskt viktiga arbete.

Vänliga hälsningar

Karin Meyer

Karin Meyer, VD, PhD
Apotekarsocieteten
Postadress: Box 1136, 111 81 Stockholm
Besöksadress: Wallingatan 26 A, 111 24 Stockholm
Telefon/mobil: 08-723 50 61
E-post: karin.meyer@apotekarsocieteten.se
www.apotekarsocieteten.se